

Preek zondag 14

- Schildwolde, 23 februari 2020
- Kees van Dusseldorp

Thema: ... en is een mens geworden!

Liturgie:

votum en groet

Ps.23

gebed

lezen: zondag 14

Athanasius 27-40 (NGK pag.500)

Opw.595 Licht van de wereld

lezen: Rom.8:1-6

Heb.2:8b-18

NLB 481 Hoor de eng'len zingen d'eer

verkondiging

NLB 826 O Christus, woord der eeuwigheid

geloofsbelijdenis

Ps.18:9,15

gebed

collecte

NGK 218:3,4 Lof aan het Lam, Gods metgezel

zegen

Gemeente van Christus,

Mag ik je uitnodigen? Om vanmiddag met mij nog een keer op reis te gaan? Naar Bethlehem? En met eerbied en bewondering te kijken naar dat kindje in de kribbe?

Ja ik weet wel, het is bijna maart en geen december. Een kennis van mij heeft gisteren haar kerstboom opgeruimd, las ik op Facebook. Ik denk dat ze echt de allerlaatste is. Het kerstfeest ligt ruim achter ons. En toch heb ik vanmiddag een kerstlied opgegeven en nodig ik je uit om met me mee te gaan naar die nacht waarin de engelen zich even lieten zien om te zingen van Gods glorie, vrede en genade.

Het kan zijn dat je iets moet overwinnen om vanmiddag in gedachten met mij mee te gaan. Want als je hoofd vol zit met stress over je schoolwerk, als je gespannen bent over de onderzoeken in het ziekenhuis, dan heb je geen zin om mee te gaan op kraambezoek. Als je boos bent op de regering, op de boeren, op klimaatwetenschappers of op de politiek, dan heb je geen aandacht voor een kleine, kwetsbare baby. Als je je zorgen maakt over de duizenden asielzoekers of juist over het behoud van onze Nederlandse cultuur, dan voelt het als verspilling van tijd om na te denken over het kerstfeest. Als je je onrustig voelt over ontwikkelingen in de kerk, over gebrek aan verbondenheid binnen de gemeente, over de worsteling van jongeren om God te leren kennen, dan lijkt nadenken over de geboorte van Jezus vanmiddag de verkeerde keuze.

En toch nodig ik je uit. Ik kan al die reserves en belangrijke thema's wel herkennen. Ik heb nog veel meer in mijn hoofd. Zorgen of emoties, plannen of frustraties. Dan moet je echt iets overwinnen om je blik te richten op het kind in de kribbe.

Weet je, het is de moeite waard! Want als je stilstaat bij de geboorte van Jezus Christus, dan komt er weer verwondering in je leven. Verwondering over het nieuwe, kwetsbare leven van een pasgeboren jongetje. Eerbied bij het besef dat in die kribbe de Redder van de wereld ligt. Een glimlach over de bijzondere keuze van God om mens te worden en als zuigeling in een kribbe te gaan liggen. Blijdschap over Gods werk. Een verlangen om de sores achter je te laten en te genieten van Gods liefde. Ik heb het deze week gedaan. Een soort van kerstfeest vieren. Zo simpel als het misschien klinkt, zo heb ik het niet ervaren. Ik moest echt even stilgezet worden. Daarom benadruk ik dat ook. En nodig ik je uit. Want het is zo waardevol: even weer naar Bethlehem, even weer kijken in de kribbe, even weer stilstaan bij de kwetsbare en krachtige geboorte van Jezus Christus, je Heer en je Verlosser.

Kijk je mee? Niet naar de foto van kerst, maar naar de röntgenfoto van het kerstfeest? Waarop je een laag dieper kunt kijken? Kunt zien wat er onder de oppervlakte gebeurt? Ga je mee? Naar het unieke moment dat God zijn eigen Zoon naar de wereld stuurde. Toen Hij met huid en haar mens werd als wij. Toen de engelen zich even niet konden inhouden, maar uitbarsten in een lofprijzing!
'De Zoon van God is ontvangen van de Heilige Geest en geboren uit de maagd Maria.'

... en is een mens geworden!

- **wat een wonder!**
- **wat een bevrijding!**
- **wat een bemoediging!**

... en is een mens geworden! wat een wonder!

Wat christenen geloven vatten we in de kerk samen in 12 artikelen. Wat zou je verwachten van zo'n samenvatting? Dat overzichtelijk en beknopt de belangrijkste overtuigingen van de kerk worden geformuleerd. Een soort visitekaartje met in één alinea de kern van het christelijk geloof. Dat zou je aan belangstellenden kunnen geven: lees maar, dan weet je wat we geloven.

Zo begint de belijdenis ook: Ik geloof in God de Vader, de Schepper. En ik geloof in Jezus Christus, zijn Zoon. Maar dan ineens slaat de geloofsbelijdenis een heel andere toon aan. Dan komt er ineens een stuk verhaal in deze samenvatting. Er wordt wat verteld: Jezus is ontvangen en geboren uit Maria, heeft geleden onder Pilatus enzovoort.

Dat is opvallend. Het komt bij mij over alsof een leraar vol goede moed begint om iets uit te leggen en een paar punten op het bord zet. Maar dan ineens zucht hij en zegt: 'Sorry, ik kom niet verder. Ik kan het niet uitleggen. Ik ga maar gewoon vertellen wat er is gebeurd, we kijken naar de feiten. Dan ontdekken we later wel wat het betekent.'

We hebben het verhaal over Jezus nodig. Over de Verlosser en de Heer van hemel en aarde. We moeten allereerst vertellen hoe zijn leven is verlopen. De feiten. Dat hij geboren is, geleden heeft, gestorven is en weer is opgestaan. We moeten de verhalen over Jezus blijven horen en blijven lezen. Want wij geloven niet in een theologisch systeem of een overzichtelijke levensovertuiging. Maar wij luisteren naar Jezus, zien hoe zijn leven verliep, horen wat er gebeurde rond zijn sterven en na zijn opstanding. Die geschiedenis heeft zich afgespeeld, zo'n 2000 jaar geleden. De feiten, de gebeurtenissen, de woorden en de daden van Jezus Christus worden steeds weer opnieuw verteld. Daar verbinden we conclusies aan. Terecht. En we denken erover door. Dat moet ook. We formuleren leerstukken en maken constructies en modellen. We brengen uitspraken van Jezus in verband met teksten uit de Bijbel, uit de wet en de profeten. En we brengen daden van Jezus in verband met de beloften van God. Dat is theologie. En het is heel erg nodig. Maar uiteindelijk schieten onze woorden en modellen, onze conclusies en redeneringen, onze dogma's en onze reflecties tekort. Daarom zeggen we: kom, laten we maar gewoon het verhaal weer vertellen. Over de engel Gabriël. Over de nacht dat Jezus werd geboren. Over moeder Maria en vader Jozef. Over engelen en herders. Laten we het vieren!

Je kunt veel niet begrijpen, maar wel vertellen. Je kunt niet alles uitleggen of beredeneren, maar je kunt je wel weer opnieuw laten meenemen in het verhaal. De geboorte van Jezus is het begin van dat het verhaal. Onze verlossing is niet gebaseerd op conclusies of betogen. maar op gebeurtenissen. En wat gebeurd is, moet verteld worden. Steeds weer doorverteld, ook als je niet alles begrijpt. Dat er een kindje werd geboren, die Gods Zoon was en zelf God was. Ook wat je niet begrijpt, gebeurt soms wel. Ook wat je niet kunt verklaren, kun je wel vertellen. Ook wat volgens onze kennis en ervaring niet kan, blijkt er toch te zijn. Want onze God is een God van wonderen.

Is het verhaal dan zo ingewikkeld? Nee, helemaal niet. Het is superbekend en goed te begrijpen. Zelfs de kleine kinderen weten te vertellen van de kribbe en de herberg. Van de herders bij hun schapen en het koor van engelen. En van het kindje, gewikkeld in doeken. Dat is altijd een wonder: een nieuw mensenkind. Maar over hem wordt gezegd: Hij is de Zoon van God. God zelf is neergedaald uit de hemel en mens geworden. En daar krijgen wij kortsluiting. Hoe is het mogelijk! Hoe kan God een mens worden? In een menselijk lichaam passen? God is geest, een mens is vlees. God is overal tegenwoordig, een

mens is op één plek tegelijk. God is eeuwig, een mens is begrensd. God overziet en doorziet alles, een mens ziet wat zijn ogen hem vertellen. Een mens heeft pijn als je op je duim slaat. Maar hoe zit dat met God? 'Geen mens heeft God ooit gezien', schreef Johannes. Maar Hij heeft wel in vlees en bloed onder ons geleefd. 'Zelfs de hoogste hemel kan God niet bevatten', zei Salomo. Maar Hij kiest er wel voor om een menselijk lichaam aan te trekken. Als Gods Zoon een mens wordt, dan knapt zo'n mens toch uit elkaar? Hoe past God ooit in een mens? We snappen het niet. Maar kunnen het wel vertellen.

Als je nog even verder denkt, dan kom je nog meer onmogelijkheden tegen. Hoe kan iemand ooit in onze wereld rondlopen zonder te zondigen? Het is toch onmogelijk om altijd schone handen te houden? Soms kun je toch alleen maar kiezen uit twee kwaden? Bewust of onbewust stel je toch mensen teleur? Je kunt toch niet met iedereen altijd in hartelijke liefde leven? Een mens zonder zonde, dat kunnen wij ons niet voorstellen. Ken je dan geen verleidingen? Kun je alles tot in z'n consequenties doorzien? Een mens is toch per definitie beperkt, kwetsbaar en vergankelijk? En zo'n mens is Hij geworden?

Maar onze God is een God van wonderen. Gods Zoon werd een mens. Punt. Het wordt ons heel concreet ingeprent: 'Jullie zullen een pasgeboren kind vinden dat in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.' Bij deze pasgeboren baby smelten onze theorieën, onze constructies, onze redeneringen weg. En ook ons onbegrip en onze vragen. Wat niet kan, is toch gebeurt. Wat je niet begrijpt, blijkt toch te bestaan.

Je kunt niet alles snappen in deze wereld. Dat hoeft ook niet. Niet dat je je verstand moet uitschakelen of dat het christelijk geloof niet overweg kan met kritische vragen of wetenschappelijke kennis. Maar wel dat je je niet uitlevert aan menselijke redeneringen. Laat de gebeurtenissen staan. Schrijf niet af wat je niet kunt begrijpen. Of wat niet in je systeem past. Onze God is een God van wonderen. Sommige gebeurtenissen vallen buiten onze logica. Wijs is de mens die dat erkent. Die openstaat voor wat God doet. Die zich laat meenemen in het verhaal van God. Dat Gods Zoon een mens geworden is, hoort daarbij. Je kunt sommige dingen beter vertellen dan beredeneren. Laat je meenemen. Om je Heer te aanbidden en God te prijzen.

... en is een mens geworden! wat een bevrijding!

Ik loop over het natte strand. Er is nog niemand geweest. O ja, toch: een kind, denk ik. Want er staan kleine voetstappen in het zand. Ze gaan dezelfde kant op als waar ik heen wil. Er zitten gaten in zijn zolen, zie ik. Voorzichtig zet ik mijn schoenen precies op de voetstappen. Maat 46 is groot genoeg om ze te bedekken. Ik merk dat ik wel kleinere stappen moet nemen. Maar als ik terugkijk, zie ik maar één paar voetstappen. Dat er onder mijn voetstappen nog die van iemand anders liggen, dat ontdekt niemand meer.

Dat is precies wat Jezus doet. Zijn leven bedekt mijn leven. Is het je opgevallen dat jouw eigen verwekking en geboorte genoemd wordt in de catechismus? Hoe persoonlijk kan het worden... Mijn geboorte wordt verbonden aan de geboorte van Jezus. Zijn 'heilige ontvangenis en geboorte' maakt hem tot Middelaar 'die de zonde bedekt waarin ik ontvangen en geboren ben'. Het is net alsof Jezus als de Middelaar mijn geboorte overdoet en daarbij de zonde verwijderd. Hij komt als het ware precies achter mij aan. Hij is ontvangen, geboren, opgegroeid in de verschillende fasen van het menselijk leven: baby,

peuter, kind, tiener, adolescent, jongvolwassene, volwassene. Hij ging de weg van alle mensenkinderen. Hij ging ook mijn weg. En met zijn onschuld en heiligheid bedekt Hij de zonde die ik in mijn leven doe. Dat moet dan ook wel gezegd worden! Maar als Hij mijn zonde bedekt heeft, dan is er niemand die nog zien kan dat ik verkeerd geweest ben.

Jezus ging de weg van alle mensenkinderen. Stap voor stap. Hij ging de weg van mijn leven. Dat was nodig om mij te redden. Ik ben van mijzelf schuldig voor God. Al van voor mijn geboorte een zondaar. Niet ik als baby al fouten zou hebben gemaakt. Of als ongeboren kindje in de baarmoeder al gezondigd zou hebben. Maar omdat ik mens ben. En dus een zondaar. Mijn aard kent niet alleen maar positieve eigenschappen. Vroeg of laat zal blijken dat geen kind volmaakt goed is. Dat hij fouten maakt, tekort schiet, mensen beschadigt, soms egoïstisch reageert. Dat zij ongewild meewerkt aan het onrecht in de wereld en aan de vernieling van de schepping en niet in staat is om dat te veranderen. Wij zijn mens. En worden dus geboren in zonde.

Iemand zei laatst: ieder mens heeft een omgekeerd magneetje. Je stoot anderen af. Je draait je om als je Schepper in de buurt komt. Je kunt je niet compleet hechten aan anderen. Er is iets mis met onze aard. Een omgekeerd magneetje. Bij de een is het meer zichtbaar dan bij de ander. Bij de een komt het er ook veel duidelijker uit dan bij een ander. Maar het zit in ons allemaal.

Hoe bevrijdend is het, dat Jezus ook werd ontvangen en geboren! Hij ging de weg van alle mensenkinderen. Maar zijn magneetje staat goed. Gericht op God en mensen. Met zijn onschuld en volkomen heiligheid bedekt Hij mijn zonde waarin ik ontvangen en geboren ben. Van de wieg tot het graf bedekt Jezus de zonde van mijn leven. Hij doet mijn leven als het ware over, maar dan goed. Hij is de MENS met hoofdletters. En zuivert door zijn levensweg ieder die zich Hem wil laten redden.

Hoe bevrijdend is de geboorte van Jezus Christus! Dat hij mens werd werkt al verlossend. Daarom is het bericht van zijn geboorte een blijde boodschap, die engelen spontaan in een lofzang doet uitbreken. Hier begint de nederlaag voor de duivel en de verlossing voor ons. Natuurlijk, het gaat uiteindelijk via zijn offer aan het kruis. Maar het begint al bij zijn geboorte. Het is bevrijdend dat Hij onze weg is gegaan. En al gaande bekt hij onze zonden. Zijn overwinning aan het kruis komt niet uit de lucht vallen. Alle jaren van zijn leven dragen aan die verlossing bij. Vanaf zijn geboorte is Hij de Middelaar.

Ik kan dit zo zeggen, omdat in de Bijbel staat dat Jezus zelf actief was bij het mens worden. Voor alle baby's geldt, dat zij hun geboorte ondergaan. Zij hebben voor hun bestaan niet zelf gekozen. Voor Jezus geldt dat anders. Hij is zelf uit de hemel neergedaald. Hij heeft zelf de menselijke natuur aangenomen. Hij heeft zelf zijn biologische moeder en zijn wettelijke vader uitgekozen en het moment van zijn geboorte bepaalt. Hij kende zijn ouders, voor zij Hem kenden. Dat is weer dat wonderlijke in de geboorte van Jezus, waar wij met ons verstand op stuk lopen. Dat is tegelijk het mooie ervan. Hij koos ervoor!

Jezus heeft zich niet te groots geacht om als baby in een kribbe te gaan liggen. Het menselijk lichaam is Hem niet te min geweest om zich daarin te bewegen. Hij is mens geworden. Omdat mensen in de focus staan van Gods liefde. God heeft mensen gemaakt om in vriendschap en liefde mee om te gaan. Hij legt zich niet neer bij de opstand van de mens en zelfs niet bij de onuitroeibare neiging van de mens om tegen God en mensen te

kiezen. Nee, schrijft Paulus: 'God stuurt zijn eigen Zoon als mens in dit zondige bestaan, om af te rekenen met de zonde. En om de mens als mens te bevrijden.' Niets is belangrijker en heeft meer impact. Dan de bevrijding van de zonde, de duivel en de dood.

Wat een bevrijding, dat Jezus door zijn geboorte mijn zonde bedekt, waarin ik geboren ben. Wat een bevrijding, dat Jezus menselijk vlees en bloed niet te zondig achtte om dat als heilige God aan te nemen. Wat een bevrijding, hoe de Heer Jezus uit liefde voor ons deze stap naar beneden heeft gezet. Hij is een mens geworden. Een bevrijding voor ieder mens die zijn of haar leven door Hem laat bedekken!

... en is een mens geworden! wat een bemoediging!

Drie jonge hondjes lagen lekker in het gras. Te genieten van de warmte van de zon. 'Wat voor dier zou jij wel eens willen zijn', vroeg opeens het eerste hondje. De andere twee moesten er even over nadenken. 'Ik zou wel een gans willen zijn' zei de tweede. 'Ik zie ze soms vliegen en dan ben ik jaloers op hun vrijheid. Dat lijkt me heerlijk om te gaan waar je wilt. En bovendien kunnen de mensen je dan niet wegtrappen. Je vliegt gewoon weg als ze eraan komen.' 'Ik zou wel een spin willen zijn,' zei de derde. Het lijkt me geweldig als het eten gewoon naar je toe komt vliegen. En je niet afhankelijk bent van de mensen die zo vaak vergeten om je voer en water te geven.' 'En jij dan', vroegen ze aan de eerste. 'Ik zou wel een mens willen zijn', zei het eerste hondje. 'Een mens??' riepen de andere twee. 'Weet je wel wat je zegt? Ze kunnen heel aardig zijn. Maar met al hun goede bedoelingen doen ze soms zo dom! En als je ze bij elkaar zet, gaat het vroeg of laat altijd mis. Doen ze elkaar pijn, worden ze emotioneel, denken ze dat ze alles kunnen. Moet je om je heen kijken wat de mensen van de wereld maken!' 'Ja en toch zou ik wel een mens willen zijn. Om hen beter te begrijpen. En om iets te snappen van wat zij liefde noemen'.

Jezus is mens geworden. Wonderlijk. Bevrijdend. En bemoedigend! In Hebreeën lezen we dat Jezus aan ons gelijk is geworden, zodat Hij met ons kan meevoelen, ons te hulp kan komen, snapt wat wij meemaken. Kort gezegd: doordat Jezus mens is geworden en als mens uiteindelijk naar de hemel is gegaan, is er mensenkennis in de hemel.

Natuurlijk kent God de Vader al zijn schepselen door en door. Hij weet precies wat er in ons hart leeft. Zelfs de dingen die wij onszelf maar nauwelijks bewust zijn of willen weten, liggen voor Hem open. Wat dat betreft is alle mensenkennis in de hemel aanwezig. Maar vanuit onze kant gezien is het bijzonder bemoedigend dat de Heer Jezus zelf mens is geweest. Hij kent het menselijk leven uit ervaring. Dat maakt het voor ons gemakkelijker om ons met Hem te verbinden. Jezus begrijpt hoe moeilijk jij vertrouwen vindt. Hij ziet hoe snel je steeds op jezelf gericht bent. Hij weet hoeveel verleidingen er in de wereld zijn. Hij kent je verdriet en je zorg. Hij weet hoe verschrikkelijk lastig menselijke relaties soms liggen. Hij is zich bewust van de strijd die jij voert. Hij weet welke fouten je gemaakt hebt en hoe onmachtig je bent om verzoening te organiseren. Hij kent het leven uit ervaring, ook in zijn moeilijke en zwakke kanten. Hij is mens geweest, maar zonder zonde. Dat is één grote uitnodiging om je aan Hem toe te vertrouwen.

Jezus is niet chronisch ziek geweest, maar heeft wel melaatsen gezien, gesproken en genezen. Hij heeft geen kind verloren, maar heeft wel een rouwende moeder ontmoet en

getroost. Bij Hem is geen arm of been geamputeerd, maar Hij heeft wel de lammen en verlamden opgezocht en genezen. Hij heeft geen oorlog meegemaakt, maar weet toch alles van onderdrukking, martelingen en onrechtvaardigheid. Hij heeft geen zonden gedaan, maar wel zondaren tot bekering gebracht. Hij heeft geen slaande ruzie gemaakt, maar wel mensen met elkaar en met God verzoend. Die Jezus is, met al zijn ervaring, nu in de hemel voor ons aan het werk.

Het bemoedigende daarvan ligt voor het oprapen. Hoe vaak snak je niet naar een gesprek met iemand die je begrijpt? Geweldig, wat je met elkaar delen kunt om elkaar te bemoedigen. De Heer Jezus kent het menselijk leven en staat naast je. Er is geen drempel om met Hem te spreken over alles wat je bezighoudt. Je tranen, je zorgen, je vragen, je vreugden, je boosheid en je twijfels. Schaamte of schuldgevoel belemmeren je niet om je fouten en tekorten voor Hem te belijden. Reken maar dat de Heer je begrijpt en met liefde naar je luistert. En omdat Hij tegelijk Gods Zoon is, staat met Hem ook de deur naar de Vader open. Daar heb je er wat aan! Er is niet alleen begrip, maar ook genade. Niet alleen bemoediging, maar ook bevrijding. Niet alleen voorbede, maar ook hulp. Er is niet alleen aandacht, maar ook verzoening.

Er is mensenkennis in de hemel. Sterker nog: er is zelfs al één mens met lichaam en al in de hemel. God heeft hem geaccepteerd op grond van zijn offer. Daarmee staat de deur voor meer mensen open. Mensen die hun leven laten bedekken door Jezus Christus. Ter wille van ons mensen is Hij mens geworden. Wat een wonder, wat een bevrijding en wat een bemoediging! Dat verhaal moet steeds verteld worden. In december of in februari. Gods Zoon is mens geworden. Daarom kun jij het leven aan en hou je geloof, hoop en liefde vast. Halleluja.

Amen